

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

13 De homicidio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

qui eom aduocauerit suasionibus vel A
 præmiis, & accusatorẽ huiusmodi cri-
 minis non delatorem esse, sed magis di-
 gnũ præmio arbitramur, hæc in d.l. 3.
 rursum autem in l. nemo aruspice, 5. eo.
 tit. nemo aruspice consulat aut mathe-
 maticum, nemo ariolum. Augurum &
 vatum præmia confessio conticescat:
 Chaldæiac magi & ceteri, quos malefice-
 eos ob facinorum magnitudinem vul-
 gus appellat, nec ad hanc partẽ aliquid
 moliantur. Sileat omnibus perpetuo
 diuinandi curiositas, etenim iudicio ca-
 pitis ferietur, gladio vltore prostratus,
 quicumque iussis nostris obsequiũ de-
 negauerit. Et in l. & si excepta, 7. C. eo. ma-
 gi, malefici, arioli, aruspices, augures, ma-
 thematici, somniorum interpretes, diuini,
 & similes sine ratione dignitatis qua ex-
 untur, adducuntur equuleo, vngulisque
 sulcantibus corpora.

g cap. 1. de sortileg. & in pœnitentiã Bedæ
 presbyteri. Quicumque pro curiositate
 futurorum vel inuocatorẽ dæmonum,
 vel diuinos quos ariolos appellant, vel
 aruspices qui auguria colligunt, consu-
 luerint, clericici, ab omni officio remoti,
 tres annos, laici, duos pœniteant.

h c. 2. de sortileg.

i c. aliquanti, 6. c. 3. seq. 26. g. 5. Puniantur
 & docentes & discentes, cū similis sit culpa
 tam prohibita discere, quam docere. C. de
 malefi. & mathemat. debet enim silere di-
 uinandi curiositas. l. culpa. l. nemo, C. eo.

k cap. 11. auguriis, 26. questio. 5. ex concil.
 Carthaginensi, 4. c. 89. & ut dicitur in cõ-
 cilio Rothomagensi, ca. 4. apud Burchard.
 lib. 10. c. 18. perscrutandum est, si aliquis
 subulcus vel bubulcus, vel venator, vel ca-
 teri huiusmodi dicat diabolica carmina
 super panẽ, aut super herbas, aut super a-
 lya quedam nefaria ligamenta, & hæc aut
 in arbore abscondat, aut in bivio, aut in
 trivio proiciat, ut sua animalia liberet,
 peste & clado, & aliterius perdat, qua om-
 nia idololatriã esse nulli fidelium dubium

est, & ideo summopere sunt exterminan-
 da. Iure civili, qui magicis accincti artib.
 contra hominum salutem aliquid moliti
 sunt, aut pudicos animos impulsisse ad libi-
 dinem deteguntur, seuerissime puniuntur,
 leorum est scientia, 4. de malefic. & ma-
 them. iunge nouellam 77. Leonis Impera-
 toris, de pœna incantatorum.

l cap. quicumque, 13. 26. qua. 5. ex concilio
 Toletan. 13. cap. 7. adde l. nulli magicis, 6.
 de malefic. & mathemat. C. cui iunge. S.
 item lex Cornelia, vers. eadem lege, de pu-
 blic. iudi. apud Iustin.

m c. si aliquis, 5. de homicid. eius generis sunt
 maleficia, qua steriles & arctas mulieres
 faciant, & viros ad coitum impotentes, ut
 in cano. si per sortitarias, 33. 9. 1. iure ciui-
 li, pudicos animos in libidinem deflentes
 magicis seuerissima sententia puniuntur,
 leorum est, 4. C. de malefic. mathem.

n l. ex senatusconsulto, 13. ad leg. Cornel. de
 ficar. nempe sacrificia, qua ariolandi aut
 damnandi alio modo causa fiunt, in quib-
 us & extra inspiciebatur sacrificatorum,
 Prohibita & eodem modo gentilia sacrifi-
 cia, qua noctu a lamiis fiunt, in c. episcopi,
 8. quest. 5. Pœna legis Cornelia de ficariis
 capitalis est. l. 3. §. legis Cornelia. & l. pe-
 nult. ad leg. Cornel. de ficar. P. prohibentur
 & sub pœna vltimi supplicii sacrificia pa-
 ganorum, l. 1. 7. & si. de paganis sacrificiis
 & pœnis eorum, & c. C. vbi & alia pœna,
 vi & in leg. 2. & 4. de apost. C.

DE HOMICIDIO.

a TITVLVS XIII.

a de hoc agitur, libr. 5. decretalium, titul. 12. de ho-
 micidio voluntario & casuali. & in Sexto, libr.
 5. tit. 4. in clementinis, libr. 5. tit. 4. titulo de his
 qui filios occiderunt, libr. 5. tit. 10. & C. lib. 9. tit.
 17. & in decreto. c. de eo autem, & seq. vsque ad
 cap. 5. qui altari so. dist. & tota 23. qua. 5. & alibi
 & tit. ad leg. Corneliã, de ficariis, libr. 48. P.
 tit. 8. & li. 9. C. tit. 16. ad leg. Pompeiam, de par-
 ricid. libr. 48. tit. 9. de bonis eorum, qui ante sen-
 tentiam mortem sibi consciuerunt, lib. 48. P. tit.
 21. & lib. 9. C. tit. 51. & nos. lib. 36. synagm. iuris
 vniuer. c. 15. & seq. vsque ad 25.

CAPVT. I.

1 Occidere quid.

2 Et homicidii species.

Inter grauissima ꝛ crimina homicidium computatur, *bid* est hominem occidere. Occidere vero iuxta nominis proprietatem est, adhibita manu & vi mortem inferre. vulgo autē, & quolibet modo mortis causam dare. *c*

2 Generaliter etiā triplex est ꝛ species homicidii, nempe interficere, detrahere & odio habere. *d* Est & interpretatiue homicida, qui cum possit, fame morientib. non succurrit. *e* Eaue ratione talis, qui res episcopi vel ecclesiæ rapit, quia bona sunt famelicorū, *f* quiue pœnitentiā negat morienti, homicida animæ est. *g* vt qui eum compellit iurare, quē scit falso iuraturum, eius enim animam, suam quoq; occidere videtur, *h* is quoq; qui ppinando vel quidpiam faciēdo procurat sterilitatem, & generationē prohibet, inter homicidas ponitur, *i* quive procurat abortū, *k* sed & pastor animarum tacendo, qui delinquentes non arguit, homicida animarū censetur. *l*

SCHOLIA.

a *c. questum, de temporib. ordina. c. inquisitionis, de accusatio. ca. miror, 50. dist. horrendum crimen sanguinē fratris sui fundere, Genes, 4. cum natura nefas censeatur, hominem homini insidiari, l. vt enim de iusti. & iure prohibitum iure diuino, non occides. Exod. 20. vers. 13. & cap. 5. vers. 17. D. Matthai. c. 5. vers. 21. & cap. 19. vers. 18. ad Rom. ca. 13. vers. 3. Genes. c. 9. vers. 6. cum similib. priuare rebus hominē graue, sed priuare vita grauius, tum quod esse hic desinat, tum quod valde dubium quo statu anima eius ex hac vita in aliud seculum euadat, an morte aeterna an vita aeterna digna.*

b *l. ita vulneratus, §. 1. ad l. Aquil. P. homicidium hominis peremptio est, siue quis seipsum occidat, siue alium. ca. homicidium,*

A *28. de pœnit. distinct. 1. can. displicet, 23. q. 4. can. si non licet, 23. q. 5.*

c *ca. homicidiorum, 24. cum 4. sequentibus, de pœnit. dist. 1. detractores priuant animam cui detrahunt, in quantum possunt virtute, quam Deus illi dedit, vt discendo sapientem, insipientem, cap. 1. 21. dist. sic qui mala fratri persuadet, occidit eum. ca. noli putare, de pœn. dist. 1.*

d *ca. pasce, 86. distinct. ca. decime, 6. qua. 1. leg. necare, de liberis agnoscen. P. Panis e gentium, vita pauperum est, qui defraudat illū, homo sanguinis est; qui aufert in sudore panē, quasi qui occidit proximum, qui effundit sanguinē & fraudat mercenarium, fratres sunt, Ecclesiastici 34. vers. 25. & Job. 24. vers. 10. mane primo confurget homicida, interficiet egenum & pauperē, per mortem vero erit quasi fur.*

e *can. qui Christi, can. qui abstulerit, can. aurum, 12. q. 2.*

f *ca. si presbyter, 12. & sequenti agnouimus, 26. q. 6. nempe quia priuatur salute aeterna qua est vera vita anima, vt peccatum & priuatio beatitudinis est mors aeterna anima, vt videbis apud nos lib. 1. de immortal. anima, ca. 3. tom. 4. commentariorum Syntaxeon artis mirabilis. ca. ille qui hominem, 55. 22. q. 5.*

g *ca. si aliquis, 5. de homicid. ca. sicut ex literarum, 20. eo. tit. hinc fit, vt in crimen legis Cornelia de sicariis incidat, qui se castrauerit, vel alium fecerit castrare, & quieticulos alicui ita intorserit vel extorserit, vt spado esset, l. 4. §. fin. & l. 5. & 6. ad leg. Corne. de sicar. habenturq; tales pro homicidis, in can. si quis absunderit, 55. distinct.*

i *leg. si mulierem, 8. ad leg. Cornel. de sicar. leg. Cicero, de pœnit. Pandet. maxime si partus, qui eicitur fuerit iam animatus in utero, can. Moses, ca. quod vero, 32. quest. 2. l. si quis aliquid, §. qui abortionis, de pœnis, P.*

k *ca. Ephesus 43. dist.*

CAP.

CAPVT II.

1 Quotplex homicidium nempe voluntarium, casuale, necessarium.

2 Ex personis necatis, vt parricidium.

3 Ex voluntate, actu, vel his concurrentib.

Homicidium aut voluntarium, aut casuale dicitur, aut necessarium. Quia homicidium committitur, vel ex voluntate, vel ex casu, vel ex necessitate. *a* Voluntarium fit, aut per insidias *b* facto, consilio, praecepto, defensione, *c* lingua, seu cohortatione ad necandum. *d* Casu fit, cum non accidit ex proposito. *e* Necessitate, dum quis se defendendo, aliter mortem euadere non potest, nisi impetentem necet, *f* vel si lege vel superioris auctoritatem & potestatem gladii habente iussu, mortem inferat, vt mox dicemus *g*.

Distinguitur & homicidiorum qualitas ex conditione personarum interentiarum sic: dicimus simpliciter homicidium, pro homine interemto, cuiuscunque sit sexus *h* & aetatis. *i* Parricidium, quando occiduntur parentes vel filii vel aliae personae sanguine vel summa amicitia coniunctae, prout leges docent. *k* Aliud est homicidium voluntate tantum, commissum; aliud actu tantum, aliud voluntate & actu simul. *l*

SCHOLIA.

a de his omnibus liquebit postea in poenis, vide glossam ad cap. sicut dignum, §. fina. ad verbum consilium, de homicid. vide & ca. sequens, & qua diximus de delictis voluntariis lib. 10. syntag. ca. 2. Sic Plato lib. 9. de legibus homicidium consulto, alud inconsulto fieri dixit.

b Homicidium voluntarium, quod deliberatum dolose & proditorie fit; cum quis non cauentem aggreditur clam. interdum aperte sine insidiis, cap. 1. de homicid. ex insidiis epprimentes, vulgo assassini dicuntur, vel arfacides bene loquentibus ex similitudine eorum, qui ita dicti ali-

A quando per insidias Christianos obruncabant, de quibus in cap. 1. de homicid. in Sex.

c can. si quis viduam, 8. §. 10. distin. can. fina. 23. quest. 8.

d c. sicut dignum, §. qui vero. de homicid. c. quod in dubiis, de pern. ca. perniciose, 23. de poenitent. dist. 1. ubi & exemplum quod Iudaei crucifixerint Christum hora 3. lingua clamantes crucifige, milites hora sexta mane.

e quando non ex voluntate sed aliunde, c. presbyterum, c. dilectas, 13. & sequent. de sequent. de homicid. can. saepe contingit, 50. distin. leg. 1. §. 3. ad l. Cornel. de sicar.

f vt in clem. 1. de homicid. c. 2. eod. tit. apud Gregor. quod est, cum suis circumstantiis sine reprehensione, si aliter euadere non posset quam occidendo aduersarium. l. 2. 3. 4. C. ad leg. Cornel. de sicar. sic occiditur latro a viatore impune, hostis a milite, ca. cum homo, 19. 23. 9. 5.

g vt dicemus mox c. proximo, & in d. c. cum homo, ca. de occidendis, cum similibus, 23. quest. 5.

h in titulo de homicidiis, leg. si quis aliquid, 38. §. qui abortionis, de poenis. pandect. & hominis etiam appellatio, ad vtrumque sexum pertinet. l. hominis, de verborum significat.

Di etiam de partu in utero viuificato, ca. sicut. 20. de homicid. ca. Moses, 31. quest. 2. de infante etiam in l. si quis necandi, 8. ad leg. Corne. de sicar. C. ca. fin. de his qui filios occider. lib. 5. tit. 10.

k de quibus in l. 1. 2. 3. ad l. Pompeiam de parri. lib. 48. pandect. titu. 9. in qua connumerantur pater, mater, auus, auia, frater, soror, patraclis, matraclis, patrius, auunculus, amita, consobrinus, consobrina, vxor, vir, gener, socer, vitricus, priuignus, prinigna, patronus, patrona, in quorum cede dicatur parricidium. item in l. 1. de his qui parentes vel beros occiderunt. lib. 9. C. tit. 7. de vxore & marito, in l. si. ad l. Corne. de sicar.

Hhhh

l colligitur ex c. dilectus, 13. in fin. de homicid. Voluntate sola fit, cum quis eo animo est, ut velit occidere, si possit, quamuis occiderit, non ut in l. is qui cum telo, ad leg. Corneliam, de sicar. C. item si consilium & approbationem homicidii dederit, c. sicut dignum, de homicid. Actum tantum fit, si quis aliquid agendo præter intentionem necauerit, ut ca. ex literis, 15. ca. significasti, de homicid. si furiosus, infansve aliquem occiderint, l. infans, ad l. Corneliam, de sica. **B** pandect. l. pen. ad leg. Pompeiam, de parri. pandect. Actum & voluntate, quando sponte, deliberate, per insidias, quis actum etiam necat. c. 1. de homicid.

CAPVT III.

Quis teneatur de homicidio.

DE homicidio tenetur, qui manu propria occidit, **a** aut qui veneno vel alio facto propinato vel admoto, **b** Nec crimine **C** ætate defenditur, si adultus sit qui deliquit, **c** nisi infans sit **d** aut furiosus, **e** aut dormiens, **f** tenetur, & qui opem tulit; **g** qui incitauit ad certum homicidium; **h** qui etiam sciens custodiit sarcinas occidentium; **i** qui causam dedit homicidio; **k** qui mandauit eam verberari, qui a verberante occisus est; **l** Qui occiderit in summa priuata auctoritate, quamuis impium & malefactorem, reus est homicidii; **m** multo magis, & qui seipsum necauerit. **n** At publica auctoritate ministerium adhibendo publice potestati, ut iudici, legi, principi, non solum non reprehensibile est homicidium, sed laudabile, sic iudex, lex, princeps, iubent recte vindictam bono animo exsequi, **o** ut lex nocturnum furem perfodientem murum occidere quoquo modo permittit, ut prohibet diurnum, nisi telo se defenderit **p** & aggressorem quoque; necari **E** permittit, si aliter aggressus se a morte liberare nequeat. **q** Permittuntur etiam ex aliis causis, vel saltem dissimulantur, quod pertinet ad pœnam, illata quibusdam homicidia. **r**

S C H O L I A.

- a** ut in c. 1. 2. 3. de his, qui filios occiderunt.
b cap. si aliquis, 5. de homicid. plus veneno quam gladio occidere, quia id proditorie fit. leg. 3. C. ad leg. Corne. de sica. l. 1. C. de malef. & mathema. lib. 9. C. tit. 19. & dicuntur etiam isti homicide venefici & lege Cornelia, de sicariis & veneficis tenentur, qui venenum hominis necandi causa fecerit, vel vendiderit vel habuerit, dict. l. 3. & l. 1. §. 1. ad leg. Cornel. de sica. Tenetur & Pompeia. de parricid. qui emit venenum ut patri daret, quamuis non potuerit dare, & frater qui cognouit nec indicauit, & medicus qui fecit. l. 1. & 2. ad leg. Pompeiam, de parricid.
c l. si quis te reum, 6. ad leg. Cornel. de sicar. C. nec in criminibus minores ætatis suffragio iuuantur; nec malorum mores infirmitas animi excusat, leg. 1. & 2. C. si aduersus delict. lib. 2. tit. 3. §. 1. auxilium, de minorib. 25. P. de homicidio itaque tenentur maiores 14. annorum, c. fi. de delict. puero, lib. 5. tit. 21.
d Infans non tenetur de homicidio, clem. vnic. de homic. ca. fin. de delict. puer. l. infans, 12. ad leg. Pompeiam, de parricid. P. Qui proximus tamen esset pubertati, si animus & malitiam delinquenti haberet, posset puniri, sed non tam acriter ac maior. l. impunitas, de pœnis, P. malitia enim supplet ætatem. l. 1. si minor se maior. dixer. C. de illis, de desponsa. impub.
e Clem. vnic. de homic. ca. nec is, 11. §. 1. & can. illud §. itaq. c. aliquos, ca. si quis infans, 15. q. 1. d. l. infans, ad l. Cornel. de sicar. l. penult. §. fin. ad l. Pomp. de parricid. l. diuus Marcus, 14. ubi ratio de offic. prefid. P. furiosus non dicitur facere iniuriam, sed pati. l. 3. §. 1. de iniur. P. cap. illud relatum, 15. q. 1. nec dicitur presens, l. 1. §. furiosus, de acquir. posse. Pandect.
f Clem. vnic. de homicid. Ratio ubi, & c. maiores, §. verum, de baptismo. Sicut enim qui dormiendo & loquuntur & agunt, sur-

surguntque dormiendo, & perambulant A
interdum loca in casu periculosissima, in
quibus vigilantes vix auderent, accede-
re; quo autem genio, quare causa ita
ducti & redacti in lectum & stratum vi-
deatur, nec mihi cognitum est, scio tamen
ita plures illis duci & traditi modis, in-
terque tenebras densiores saluos, nisi exci-
tentur, inter agendum, in lectum redire,
vnde dormientes proderunt.

Qui opem tuli socius criminis videtur, & B
qui societate se contunxit animo ferendi
aut occidendi, quamuis non occiderit, pa-
ri poena puniendus est, ac si mors secuta sit,
c. sicut dignum, §. illi autem, de homicid. &
hic distinctio adhibenda, qua in homici-
dio commisso in rixa & in seditione adhi-
betur, num quis animo deliberato veniat
cum aliis ad occidendum, an forte fortuna
intervenierit, iuxta can. fin. 23. q. 8. & an
plures vulneraverint, an unus tantum; C
Sicq; se habent verba canonis. Si quatuor
vel quinque homines, vel etiam plures
contra vnum hominem rixati fuerint,
& ab his vulneratus mortuus sit; qui-
cunq; eorum plagam ei imposuit se-
cundum statuta canonum, vt homicida
iudicetur, reliqui autem, qui eum im-
pugnabant volentes eum interficere,
similiter poeniteant; reliqui autem qui
nec eum impugnabant, nec eum vul- D
nerarunt, nec auxilio nec consilio co-
operatorum fuerint, sed tantum adfuerint,
extra noxam sint. Iure civili, si in rixa
percutus homo perierit, idem uniuscuius-
que in hoc collectorum considerare oportet.
l. si ad leg. Cornel. de sicca. Quod si ictus
lethalis non possit discerni, aut quis eum
intulerit, omnes tenentur aequae: si discerni
possit, is praecipue qui fecit, l. ita vulnera- E
tus, ad leg. Aquil. atq; praecipuus reus ho-
micidii censetur is, ex cuius vulnere mor-
tuus est percutus, c. 3. & 4. de clerico. per-
cussor. lib. 5. tit. 25. Atque etiam praecipue
in auctorem seditionis animadvertitur, in
l. 3. §. item is, ad l. Cornel. de sicca. vide ti-

tulum de seditione. lib. 9. C. tit. 30. maxime
in l. 1. §. fin. l. 1. §. 2. ad l. Jul. maiest. at. P.
atq; in l. si quis aliquid, §. auctores, de poen.
pandect. auctores seditionis & tumultus
populo concitato, pro qualitate digni-
tatis, aut in furcam tolluntur, aut bestiis
subiiciuntur, aut in insulam deportantur,
facitq; consideratio principalis & auctoris
sceleris maiore poenam in eo, at non tollit pec-
cati in aliis, qui eum comitati sunt, vel o-
pem dederint, quamvis illis minor aut leuior
poena imponatur; equalis autem, si deliberato
animo occidendi aggressi sunt mortuum, non
autem si in rixa repentina occidentibus se con-
tunxerint. Cum his & considerantur in-
strumenta, quibus in rixa usi fuerint, vt qui
leuioribus usi fuerint, mitius puniantur, l.
1. §. diuus Adrianus, ad l. Cornel. de sicca.
d. c. sicut dignum, §. illi etiam, de homicid.
Sed & qui ex parte defendentium, vel in-
uasorum resistit, si quispiam ex aggressori-
bus mortuus fuerit, vel ex defendentibus,
excusandus erit, non tamen in totum si sit
clericus; quia semper sit irregularis, ca. 3.
& 4. de clerico percusso. ca. si post 50. dist.
nisi se ipsum defendenda, & repellendo, ag-
gressorum interimat, clem. 2. de homicid.
qui etiam socio opem tulit, quem alius vo-
lebat occidere, videatur excusandus, alio-
quin & ipse reus mortis eius, si omisset e-
ius defensionem, & si cum posset defendere,
non fecisset, c. fur, 23. q. 3. c. sicut dignum,
& illi etiam de homicid. c. 1. & c. error, 83. dist.
h qui incitant tantum ad certum homici-
dium, non puniuntur poena commisi ho-
micidii, omnino, si autem suis suggestio-
nibus ad homicidium prouocauerint, con-
tra, d. c. sicut dignum, §. qui vero.
i d. c. sicut dignum, §. hi quoque, de homicid.
Sic D. Paulus, dicitur consensisse in necem
Sancti Stephani, quod custodisset vesti-
menta eorum, qui eum lapidauerunt, A-
ctorum 7. vers. 58. & 60.
k vt in c. latro, 8. & c. sicut ex literis, 20. de
homicid. c. 2. de clerico percussor.
l c. fin. de homicid. in Sex. qui enim aliquem
Hhbb 2

- verberari mandavit, poterat praudere, A
fieri posse, ut verberando occideret, ideo
est in culpa.
- m ca. penult. 23. q. 8. qui sine aliqua publica
administratione, maleficum, furem, sa-
cristicum, adulterum, periurum, vel quem-
libet alium interfecerit, aut truncaverit,
aut membris debilitaverit, veluti homici-
da iudicabitur, & tanto acrius quanto si-
bi a Deo non concessam potestatem abusi-
ve usurpare non timuit, id ipsum probatur B
in l. fin. de malefic. & mathema. C. ubi &
rationes alia adiciuntur, cur puniatur,
quod gemina suspitioni sit obnoxius, quod
aut publicum rem, ne facinoris socios pu-
blicaret, severitati legum, & debita sub-
traxerit quaestioni; aut quia proprium for-
tassis inimicum, sub huiusmodi vindicta
nomine, consilio atrociori confecerit. Ad-
de quod non est singulis concedendum,
quod per magistratum publice potest fieri, C
ne occasio sit maioris tumultus faciendi, l.
non est singulis, 137. de regul. iur. pand.
facit ca. 9. non licet, 23. q. 5. Immo si minister
iudicis occidit eum, quem iudex iussit occidi,
profecto si id sponte facit, homicida est, etiã
si eum occidit, quem scit per indicem de-
buisse occidi, ca. cum minister, 14. & ca.
lex aeterna, 15. 23. q. 5.
- n cap. si non licet, cum 3. sequent. 23.
quest. 5.
- o ca. nec is, qui inuitus, 11. 15. quest. 1. ca.
de occidendis, 8. c. officia, 16. & sequentib.
23. q. 1. non sine causa enim gladium por-
tant, ca. non solum, 27. ca. non est crude-
lis, 28. cum 4. sequentib. eadem 23. q. 5. Ita
principi vel iudici in ste officium exercen-
ti homicidium ad culpam non imputatur,
ca. noli, & sequent. 23. q. 5. dict. ca. de oc-
cidendis, can. miles, cum 4. sequentib. can.
non frustra, cum sequentib. 23. quest. 5. E
& perimere malos auctoritate principis,
non est homicidium committere, ca. qui-
cunque percutit, 13. quest. fin. ca. miles,
23. quest. 5. Sic etiam transfugam iure bel-
li prosequimur, ut ait Q. Curtius lib. 8.
- & transfugas licet ubicunque inuenti fue-
rint, occidere, quasi hostes. l. 3. §. si. ad leg.
Corneliam de sica. Ita exsecutio datur ea-
dem unicuique de populo contra bannitos
banno imperiali; ut liceat in eos, qui in
bannum imperiale inciderint ob pacem
publicam ruptam, vim impetumque face-
re impune, tam in eorum bannitorum bo-
na quam per personas, ut habetur in constitu-
tione Caroli 5. de pace publica tenenda, c.
4. Augusta Vindelictorum comitibus de-
clarata. Per bannum imperiale omnis hu-
manitatis iura, vicissitudinesque officiorum
humanae societatis, tolluntur, bannitis &
commercia, hocque est, quod erat antiqui-
quitas aqua & ignis interdictio. Imo ul-
tra in hoc banno, iubetur populo & uni-
cuique, ex illo, prosequi proscriptum ob pa-
cem violatam, §. si iudex populi, de pace te-
nenda, & eius violatoribus, lib. 2. fendo-
rum tit. 27. vide qua dixi de bannitis lib.
31. syntagma iur. c. 6. & de aqua & ignis
interdictione eo. lib. 5. c. 8. nume. 4. Sunt
& in eo numero dicti diffidati, vel ipso iure
declarati tales, ut in c. felici, de pen. in
Sex. ut in c. 1. in fine, de homic. in Sex. dif-
fidati dicuntur, quibus denegatur vel sub-
trahitur fides, quibusque indictum est bel-
lum, & quos eo indictio quomodocunque
per insidias aut aperto Marte, opprime-
re licet, non minus quam hostes aduersus
quos id ipsum permittitur in can. dominus,
23. quest. 2.
- p ca. 3. de homicid. si quidem comprehendi
non potuit sine damno eius, qui eum in-
furto deprehenderit, aliter contra c. 2. eod.
tit. Consentit & lex 12. tabularum, l. ita-
que, §. lex, ad l. Aquil. P. l. furem no. Tur-
num, 9. ad l. Cornel. de sica. P.
- q l. 2. ad leg. Corneliam de sica. P. ca. 2. de ho-
micid. clem. unica, eod. tit. existat similis
lex diuina Deuter. c. 19. & Numerorum
35. qua permittebat proximo necari per
insidias, occidere & iugulare homicidam.
Imo si quis Cardinalem etiã se defenden-
do occiderit, non tenetur panis, ca. felici,
de

de pœnis in Sex. ut notat ibi glossa ad verbum percussit, adde c. si vero, de senten. excom. qui enim agi lege permittente non peccat. l. Grachus; ad leg. Jul. de adult. C. can. qui peccat, 2. quest. 4. Tutius tamen consultitur confessoribus, ut his, qui homicidium quomodocumq; permissum peregerint, pœnitentiam aliquam imponant, propter securitatem, si forte quid duplici- tatis pro humana fragilitate in eodem fla- gito incurrerint, ut dicitur de his, qui ze- lo fidei excommunicatos occiderint, in can. 47. excommunicatorum, 23. q. 5.

CAPVT IIII.

De homicidio perpendendo.

Voluntas in homicidii reatu puniēdo præcipue expectanda est, qua mente fuerit qui necat, vel tentat occidere. a Est consequenter distinctum homicidium ca- suale a voluntario, & quod non semper nec in totum excusatur. Si enim quis dans operam rei licitæ, occiderit casu, non tenetur; si nulla eum culpa vel negligentia arguat; b Contra si ex culpa vel negligē- tia, c aut dolo eius, d vel cum daret operam rei illicitæ, e occidat.

SCHOLIA.

a ca. perniciose, 23. de pœnitent. distinct. 1. c. fin. 23. q. 8. ibi. volentes interficere, &c. D l. aut facta, 16. §. euentus, de pœn. P. cap. aut facta, §. euentus, de pœnitent. distinct. 1. Et si quis necandi infantis piaculum ag- gressus aggressurusve sit, capitali supplicio puniri debet, c. si quis necandi, 10. de pœn. distinct. 1. l. si quis, necandi, 8. ad leg. Cornel. de sica. C. consideratur & voluntas in con- iuge volente occidere veneno vel alio mo- do maritum vel uxorem, & consideratur potius voluntas quam exitus. l. si. C. ad leg. Cornel. de sica. ca. si forte, 11. de pœnitent. distinct. 1. Et is, qui cum telo ambulauerit hominis necandi causa, sicut is qui homi- nem occiderit, vel cuius dolo malo homi- cidium est commissum, legis Cornelia de

A sicarius pœna tenetur, l. is qui cum telo, 7. C. ad leg. Cornel. de sica. l. in principio, & §. diuus, eo. tit. in P. l. 1. §. 1. ad l. Jul. de vi publ. P. §. item lex Cornelia, de sicarius, de publ. iudice apud Iust. Quare, si quis probauerit hominem non fuisse a se percuss- sum occidendi animo, remissa homicidii pœna, aliter cum eo agitur, l. 1. eum qui, 5. C. ad leg. Corne. de sica. quāuis postea mors secuta fuerit; voluntas enim spectatur non exitus, l. diuus, ad l. Cornel. de sica. ita ex corde procedunt homicidia l. adulteria, & c. ca. occidit, 21. q. 5. cap. 1. 15. quest. 6. Spectatur nihilominus quod factum est, nū quis sit vulneratus vel occisus, & cum quibus instrumentis inuasus; nam ex his latens voluntas occidendi præsumitur vel non necandi, l. 1. §. si. ad leg. Cornel. de sica. ca. 5. de præsumt. lib. 2. tit. 3.

b ut c. dilectus filius, 13. & sequent. 14. 15. 16. 22. 23. 25. de homicid. Nec homici- dium pure casuale, quantum ad pœnitentiam, imputatur, ca. hi qui arborem, & se- quent. can. sape, 50. distinct. can. nec is, ca. siue quis, 15. questio. 1. ca. de occidendis, 23. quest. 5.

c c. presbyterum, 7. & 9. & c. ad audientiam, 12. de homicid.

d in lege Cornelia de sicariis, dolus pro facto accipitur, nec in hac lege culpa lata pro do- lo habetur. Quare si quis ex alto se præci- pitauerit, & super alium venerit, eumque occiderit, aut si putator cum ex arbore ra- mum deiceret, non proclamauerit, & præ- tereuntem necauerit, ad huius legis coerci- tionem non pertinet, l. in lege Cornelia, 7. ad leg. Corne. de sica.

e cap. continebatur, 8. de homicid. cum si- milib.

CAPVT V.

De pœnis diuersis homicidiorum.

- 1 Spontaneorum, habita ratione persona- rum.
- 2 Casualium pure, & involuntariorum.
- 3 Commissorum a sacerdote vel clerico.

Hbbb 3,

- 4 Si parochiani prepositum aut episcopum
accidant.
5 Si iniiciantur manus in clericos violenta.
6 Sirector vel iudex provincia necatur vel
seditio commoueat.
7 Si se ipsum quis occidat.
8 Compositio pro homicidio.
9 Si filii occidantur.

Pœna homicidiorum vel iuris ciuili
est; vel iuris pontificii, eaque vel pœni-
tentialis, vel fori contentiosi. Iure ciuili
iuxta antiquam diuini & naturalis iuris
legē; qui sponte aut per insidias alium oc-
ciderit, ipse quoque mori debet. *a* Ecclesia
autem cogere debet homicidas ad pœni-
tentiā. *b* Et proinde pœna introducta est
pœnitentialis in episcopo homicida, de-
positio & peregrinatio, & 15. annorum
pœnitentiā; in presbytero pœnitentiā 12.
annorum, cum depositione; diaconis 10.
laicis 7. quorum tres in pane & aqua, cum
prohibitione, ne ad gradum sacerdotii ac-
cedere præsumant. *c* Qui autem volun-
tate, vel casu cum negligentia vel culpa ne-
cauerit, iuxta canones nouos 5. annis de-
bet pœnitere, & abstinere a communio-
ne. *d* Qui presbyterum occiderit, 12. an-
nis, & vsque ad vltimum vitæ suæ tempus
militiæ cingulo carere, & absque spe con-
iugii manere, *e* & pecuniariam multam
soluere, *f* quæ & diuersa in occidente dia-
conum, subdiaconum, aut episcopum. *g*
Qui autem monachum occiderit, aut cle-
ricum, arma relinquere debet, & Deo in
monasterio seruire cunctis diebus vitæ
suæ, & publicam pœnitentiā agere. *h*

2 At pure casuale homicidium non im-
putatur, ad pœnam seu pœnitentiā, si
sit sine culpa & negligentia, *i* vt neque ad
regularitatem; *k* quemadmodum, nec
l quod sit ab infante, dormiente, furioso, &
eo, qui aliter mortē vitare nō valens suum
occidit vel mutilat inuaforem. *l* Pro ho-
micidio tamen inuoluntario, vbi sufficiens
cautio non præcessit, secundum maius &

minus, leuior tamen pro alio homicidio
pœnitentiā est imponenda. *m*

Sacerdos post homicidium perpetra-
tum, non debet in sacerdotio ministrare,
n̄ ideo in foro contentioso ecclesiastico,
ecclesia solet clericos homicidas in per-
petuum deponere, & suspendere aliquan-
do ab ordinum tractatione & ministerio
altaris, *o* atque prohibentur in ecclesiis
postea vlllo tempore lectiones legere, vel
B responsoria in choro separatim cantare;
aut solet districto claustro monachorum
aut canonicorum regularium, vsque ad
septennium vel quinquennium, conclu-
dere, & ab ecclesiarum introitu coercere.
p Sed etsi clericus arma sumserit, vt et-
iam infidelibus & paganis resisteretur, &
aliquem se ex illis occidisse habuerit in
conscientia, debet a ministerio altaris ab-
stinere. *q* Quod si tantum arma sumserit
ad repellendum, & fuit in conflictu, nec
ipse factus vel consilio occiderit, potest ex
dispensatione in subdiaconatu remane-
re. *r* At sacerdotes, qui gubernant naues
militares; aut pugnant, aut alios incitauer-
int ad conflictum, peccant enormiter, &
de rigore canonico debent deponi. *s* Hor-
tari tamen ad bellum iustum, non est illis
prohibitum. *t*

Parochiani qui ausu diabolico, epi-
scopum suum peremerunt, priuari debent
D seu dis ecclesiæ eius, & ad alia obtinenda
incapaces declarari; *v* Aliquando illud
homicidium sui episcopi iterates, priuan-
tur episcopatu. *x*

Est & cōmunis pœna iniicientium ma-
nus violentas in clericos, excommunica-
tio apostolica, a qua non possint præter-
quam in mortis articulo, ab alio, quam a
summo pontifice absolui. *y* Aliæ & maio-
res ex circumstantiis personarum & tem-
porum additæ. *E*

Quare & quicumque clericus vel lai-
cus *z* in prouincia subiecta summo pon-
tifici in temporalibus & spiritualibus, re-
ctorem ab eo ei præpositum aut iudicem
aut

aut theſaurarium, aut locum tenentem occiderit, aut inſecutus fuerit, ceperit, captiuauerit, detinuerit, vulnerauerit, percufferit, aut in locum ubi erunt inſiſſerit, aut eos obſederit, de locis ſuis, deque regimine bonisque expulerit, fugauerit, aut ſocius facientium fuerit, aut ſeditionem, populumque ad rebellionem quomodocunque directe vel indirecte commouerit per ſe vel per alium, aut auxilium vel fauorem directe vel indirecte, palam vel occulte dederit; cuiuſcunque ſit dignitatis, etiam patriarchalis, archiepiſcopalis, epiſcopalis, vel ſuperioris, ſit inſamis; nec poteſt ad teſtimonium admitti, nec teſtari, aut ex teſtamento vel ab inſtamento uocatus capere; non agere, quamuis conuentus omnibus teneatur reſpondere, non valent eius ſententiæ, aut proceſſus; non poteſt patrocinari pro aliis, nec ullus ei patrocinium præſtare; inſtrumenta per illum confeſta, ſi rebellionis gerat officium; nullius ſunt effectus; dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis vel mundanis, quæ obtinet, quæcunque ſunt & quocunque nomine cenſentur, eſt ipſo iure priuatus; indignus ad ea, & alia in poſterum obtinenda, nec filii eius ad ea admittuntur, qui & libertates, immunitates, priuilegia ab apoſtolica ſede eis conſeſſa amittant; atque vaſalli & homines a iuramento fidelitatis eius & alia quauis obligatione, quibus tenentur ſunt penitus abſoluti, conſeſſatis bonis immobilibus, & feudis quæ ab eccleſia Romana habet, ubi id commiſſum fuerit; & aliis bonis feudis, quæ alibi habet ab aliis eccleſiis, ipſo iure, priuatur, quæ reuertantur ad illorum rectores diſponenda, conceduntur & eius mobilia fidelibus occupanda. Cum hiſ omnibus & in eum excommunicationis ſententia eſt ipſo iure lata. Quod ſi ſit vniuerſitas vel cõmunio, quæ illud ipſum commiſerit, interdicto ſubicitur eccleſiaſtico ipſo facto, a quo nec perſona ſingularis ab excommuni-

atione fit abſolutio, niſi a ſummo pontifice, vel alio in mortis tantum articulo. Daturque inſuper poteſtatibus vtendi in huiuſmodi delinquentes legibus, quas principes catholici aduerſus huiuſmodi delinquentes ediderunt. Et iſtæ etiam pœnæ prædictæ, pertinet ad omnes reos maieſtatis, ſeditioſos, & percutientes, inſequentes vel necantes cardinales. *aa*

Pro illis vero, qui ſibi ipſis voluntarie, **7** aut per ferrum, aut per venenum aut præcipitium, ſuſpensionem vel alio quolibet modo violentam inferunt mortem, nulla debet fieri commemoratio in oblatione, nec illorum corpora cum pſalmis ad ſepulturam deduci. *bb*

Accedit condemnationi pœnali & criminali homicidii præſbyteri alicubi compositio pecuniaria, cuius pars eccleſiæ, cuius erat præſbyter necatus, altera in eleemoſynas eius nomine diſtribui debet. *cc*

Mulier autem quæ partum animatum **9** medicamentis vel aliter ſponte abegerit, vel abortum ita fecerit, capitali ſupplicio erit plectenda. *dd* Aliquando tamen mitius in foro pœnitentia per iracundiam filium occidens, pontificio hoc iure pœnitentiæ agenda causa, ad aliquod monaſterium tranſire *ee* debet. Quod ſi ſuffocatus inueniatur in lecto parentum inſans, & ignoretur, quis ex coniugibus eum oppreſſerit, euentu mortis confiderato, vterque tribus annis pœnitere debet, quorum vnum in pane & aqua debent peragere. *ff*

S C H O L I A.

a homicida quod fecit exſpectet, id eſt mortem, quam in iulii. l. 3. C. de epiſcopa. audien. l. ſaccularii, §. ſunt quadam, de extraordin. criminib. Olim iure civili legis Cornel. de ſicar. & veneficiis pœna, in inſulam deportatio & omnium bonorum ademptio erat, ſed hodie ſolent capite puniri, niſi hoſtiore loco poſiti fuerint, ut panam le-

- gis Cornelia sustineant, ideo solent depor-
tari in insulam; & humiliores bestus sub-
iiciebantur, l. 1. §. pen. ad l. Cornel. de sica-
l. qui cadem dolo malo, 16. eod. tit. Iustini-
anus gladio animaduerti & ultimo sup-
plicio in huiusmodi homicidas & venefi-
cos tradit §. item lex Cornelia, de sicariis,
de public. iudic. iure diuino, qui effuderit
humanum sanguinem, eius sanguis effun-
dendus, Genes. 9. Exod. c. 21. qui per insi-
dias aut sponte hominem occiderit, B
morte moriatur. & rursum, Numer. 35.
vers. 16. si quis ferro percusserit, & mor-
tuus fuerit, qui percusserit reus erit
homicidii, & ipse morietur. Et ad Gal.
ca. 5. qui gladio occiderit, debet mori gla-
dio & ultra a vita aeterna, nisi penituerit,
si alienus, ut habetur Apocalyps. cap. 21.
vers. 8. Respuit natura ipsa homicidium,
per quam nefas hominem homini insidia-
ri, l. 5. de insti. & iur.
- b c. itaque, 24. q. 3.
- c c. 41. si quis homicidium, 50. dist.
- d ca eos vero, 42. & 43. si quis voluntarie,
50. dist. in c. ex concilio Ancyrano c. 22.
& ex capitulis Martini Bracharensis e-
piscopi, cap. 78. Si voluntarie etiam do-
mina ancillam verberasset sciendo, & ea
mortua fuisset intra tertium diem, 7. an-
norum penitentia ei statuta; si casu verbera-
rasset 5. annorum, ca. si qua femina, 43. 50.
dist. in c. ex concilio Elibertano c. 5. & ex
Vormacensi c. 39. Adde leg. 1. de emen-
da. seruo. C. l. 2. de his, qui sunt sui vel alie-
ni iur. P. ex quibus & collige qualis ani-
maduersio in seruos & ancillas permessa.
- e cap. qui presbyterum, 24. 17. questio. 4.
ex concilio Moguntino sub Rabano, c.
24. & in ca. 1. de penitent. & remissio. co-
clesia. vel dominus temporalis de honesta-
tur aut laditur, laici officia iibus suis, qui
eos representant, argumento ca. si. 94. dist.
& c. 1. 24. dist. in c. Romana, de offic. vi-
ca. lib. 3. C. ubi & apud quem in integrum
restitutio est postulanda. l. fina. C. de iudic.
Atque dominum iterum crucifigunt, qui
in suis sacerdotibus eum prosequuntur, c.
nulli, 3. q. 1.
- f illa multa pecuniaria, in legibus dicitur
Longobardorum, virgild, cuius media
pars debebat applicari, ab episcopo ecclesia
presbyteris, altera pauperibus. c. 26. omnes
presbyteri, 17. q. 4.
- g ex legibus quoque Longobardorum ca. 27.
qui subdiaconum eadem 17. q. 4.
- h c. 28. qui occiderit, 17. q. 4. ex libro 6. ca-
pitularium ca. 90.
- i ca. hi qui arborem, & sequent. 50. dist. can.
nec is, can. si quis, 15. quest. 5. ca. de occi-
dendis, 23. q. 5.
- k dicto c. hi qui arborem, c. clerico, & seq. c.
eum qui, 50. dist.
- l Clem. vni. c. de homic. lib. 3. tit. 4.
- m can. studeat, cum 4. sequent. 50. dist. ca. si
quis non, 15. q. 1.
- n c. miror, 4. can. si quis viduam, 50. dist. in
c. lator, de homicid.
- o ca. at si clerici, §. si vero. & ca. cum non ab
homine, de iudi. ca. tua discretio, 6. de
pen. c. inquisitionis, de accusa. glossa ad c.
sicut dignum §. fin. de homicidio. ad ver-
bum consilium, aut deponendum esse pres-
byterum committentem homicidium sci-
tito, consilio, precepto, lingua, & abortatio-
ne probat, ex c. si ex iuris, 10. de excessi-
bus prelator. deponendum esse a beneficio,
qui consilium etiam vindicta mortis in a-
liquo reo facienda directe vel indirecte da-
derit.
- p d. c. sicut dignum, 6. §. si. de homic.
- q vel ea sola ratione, quod sanguinem hu-
manum, quomodocunque effundens, fiat
irregularis, c. penult. de homic. c. clericum
ubi rem, & c. de his, 6. 50. dist. neque cle-
ricus ecclesiasticis ordinibus mancipatus,
sententiam etiam sanguinis inferre, sub-
scribere, approbare, vel exsequi sine irre-
gularitate potest, c. sententia, c. clericis, de
sententia excom. c. in Archiepiscopatu, de
raptorib. atque ideo militia caelestis omni-
no est aliena a clerico caelestis militia mi-
lite, d. can. clericum, 50. dist. Eo modo mo-
nachus

nachus chirurgiam exercens, quæ eius A
vocationi non congruit, etiam si causa car-
nitatis & pietatis strumis aperuerit ferro,
& postea iniuria sua agroius moriatur, sit
irregularis in ordine sacerdotali, estque
remouendus, nisi cum eo misericorditer
dispensetur, c. tua nos, de homicid.

r c. fin. de clerico percussor. lib. 5. tit. 25. quia
& si neminem occiderit, tamen in culpa
est, quod arma sumserit, contra prohibi-
tionem clericis factam, cap. porro, 6. q. 3. B

& c. quicumque, 23. quest. fin. arma quip-
pe clericorum, sunt orationes, & lacryme,
ca. conuenior, 23. questio 8. etiam contra
hostes, ca. ex multa, de voto. Quare in eo
punitur, quod sine dispensatione non pro-
moueat, ex rigore iuris, ad ordines, ab
omni executione eorum suspensus.

s c. quod in dubiis, 5. de pœn.

r can. hortari. can. igitur, cum 8. sequent. &
can. ut pridem, 23. quest. 8. imo & inter-
esse bellis, in c. Maximianus, 21. quest.
2. prohibitum. C

v c. ad aures, 10. de pœn.

x c.ianos, 25. q. 2.

y c. si quis suadente diabolo, 17. q. 4.

z sequentes pœna posita sunt in ca. unico, de
pœn. in extranag. Ioan. 23. ubi & finalia
verba indicant, hoc crimen maiestatis,
puniendum esse ultra pœnas impositas a
principibus Christianis, pœnas alius crimi-
nalibus, quibus tenentur conseruantes contra
principes & committentes crimen maie-
statis de quibus in l. quisquis, & toto titu-
lo, ad legem lul. maiestat. C. cap. felicitis, de
pœn. in Sex. Committitur autem crimen
maiestatis contra rectorem prouincie, &
vicerectorem pape, can. in primis, 2. q. 1.
inter crimina maiestatis est arma pro-
pria auctoritate sumere. l. 3. ad legem lul.
maiestat. P. Seditio quoque contra princi-
pem vel eius officarios, maiestatis crimi-
nis pœna pleitur seneri. l. 1. ad leg. lul.
maiestat. mitior tamen aliquando pœna, si
concitatio vel seditio facta non fuerit con-
tra principem aut eius officarios, aut con-

tra securitate reipublica, l. 1. & 2. de sedi-
tio. l. si quis aliquid, §. fautores, & l. si quis
aliquid, §. solent, de pœn. P. vide tracta-
tum Boetii de seditiosis ciuibus.

aa in c. felicitis, 5. de pœ. in Sex. ubi tamen non
est expressa mentio de solutione vasallo-
rum, & hominum a iuramento fidelitatis
eius, qui id fecerit, ultra tamen preceden-
tem constitutionem unicam Joannis 22.
de pœn. adicitur, ut pœna possint extendi
ad collaterales & nepotes delinquentium
contra cardinales, quod non est proroga-
tum ultra filios in dict. extra. unica
de pœn.

bb c. placuit, 12. 23. q. 5. ex concilio Bracha-
ren. 1. c. 34. neque ex vlla occasione licet
seipsum occidere, ca. si non licet, cum 2. se-
quent. 23. q. 5. Si tamen qui insaniens, vel
non mentis sua compos, ex afflictione sibi
mortem accersat, vel si precipitauerit,
non punitur hac pœna, quia nec alia oc-
cidendo puniretur, ca. illa, ca. si quis insa-
niens, 15. quest. 1. l. diuus, de statu hom.
penult. ad leg. Pompe. de parri. P. cum si-
milibus iure civili etiam punitur, nõ tan-
tum qui sibi mortem intulit sine causa, sed
etiam qui sibi inferre conatus est, cum
distinctione tamen, ut in l. omne delictum,
§. qui se vulnerauerit, de re milita. lib. 49.
tit. 6. cuius verba, Qui se vulnerauit, vel
alias mortem sibi consciiuit, Imperator
Adrianus rescripsit, ut modus eius rei
statutus sit, ut si impatientia doloris aut
tædio vitæ, aut morbo, aut furore, aut
pudore mori maluit, non animaduertat-
tur in eum, sed ignominia mittatur; si
nihil tale prætendit capite puniatur. Et
Paul. in l. si quis aliquid, 38. §. fin. de pœn.
P. miles qui sibi manus intulit, nec fa-
ctum peregit, nisi impatientia doloris,
aut morbi, luctusve alicuius vel alia
causa fecerit, capite puniendus est, alias
cum ignominia mittendus. Eademque
distinctione utitur Martia. in l. qui rei
postulati, 3. de bonis eorum, qui ante sen-
tentiam, mortem sibi conscuerunt lib-

48. *P. tit. 21. addidit & aliam pœnam pro A*
confiscatione bonorum, si reatus conscien-
tia criminis pœnam confiscationis merenti
mortem sibi conscituerit, non aliter, vi-
de qua dixi libro 3. syntagmat. iur. ca. 22.
Si casu etiam quis se necauerit, vel mor-
tem sibi attulerit, vel ab alio fuerit oppres-
sus, non debet priuari sepultura, cap. ex
parte parentum, 15. de sepultur. lib. 3. titu.
28. ubi notat glossa, ad verb. non sponte,
quod si quis fugiens, de ponte se precipita-
uerit putans se inde euadere posse, non sit
priuandus sepultura. arg. can. nouit, 13.
distinctio. cum enim hoc pro bono & licito
facere possit, si contrarium intentioni ad-
uenerit, ex eo non debet puniri, nec illud
imputari. can. de occidendis 23. q. 5.
cc cap. 2. de pœnis lib. 5. titu. 37. can. omnes
presbyteri, 17. quæsti. 4. in concilio Tribu-
riensi sub Arnulpho Imperatore habito.
ca. 4. compositio uero diuersa est ex diuer-
sitate regionum, ut apud Longobardos sex-
centorum solidorum. can. qui subdiacono-
nũ. 17. q. 4. Fuerunt & aliquando in magna
veterum paupertate, delicta æstimata, vel
are modico, numariis pœnis indultis, ut
ait Iustitia. in §. pœna autem iniuriarum,
de iniuriis. Idque ex lege 12. tabularum,
ut ibidem, & apud Gellium lib. 11. ca. 1.
Plinium libr. 8. capit. 3. & in legibus an-
tiquorum Francorum, Boiatariorum, D
Anglorum & Longobardorum, & simi-
lium. Solent & hodie indices damnando
reos, multam adiudicare crimen perse-
quentibus, & uxori & filiis defuncti ne-
cari, atque etiam statueri reditum ex bo-
nis damnati pro fundatione capelle, ut ore-
tur pro mortuo & occiso, multarumq; alia
adiudicatione uti.
dd c. aliquando, ca. Moses, can. femina, 32.
quæsti. 21. Cicero, 39. de pœn. Pan. vide E
que dixi quando animatus sit partus lib.
35. syntag. c. 15. nu. 8. Qui abortionis aut
amatorum poculum dant, etsi non dolo
faciant, tamen quia res est mali exempli
burtiliores in metallum, honestiores in in-

fulam amissa parte bonorum relegantur.
Quod si eo mulier aut homo perierit, sum-
mo supplicio afficiuntur. l. si quis aliquid,
38. §. qui abortionis, de pœn. P. & in cap.
si aliquid, §. de homic. qui aliquid libidinis
vel odii meditatione homini vel mulieri
fecerit, vel ad potandum dederit, ut non
possit generare aut concipere, aut nasci so-
boles, ut homicida tenetur. Si tamen sit
clericus, non est ideo irregularis, quia ia-
lis non fit ex homicidio presumto, nisi actu
homo interficiatur iam animatus, cap. sic-
ut, de homicid. cano. 17. quod uero, & cap.
Moyse, 32. q. 3. Sed & mulier diuerso mo-
do punitur, si partũ inanimatũ aut anima-
tum uelut abigere. leg. 4. de extraordina.
crimibibus. l. 8. ad legem Cornel. de sicar.
& nouel. Leonis, 31. vsus tamen obmittit,
ut quomocumq; abortum mulier fece-
rit sponte, morte puniatur, & nisi doceat
quid de eius uero factum fuerit.
cc cap. 1. de his qui filios occiderunt, lib. 5. tit.
10. iure civili pœna grauior imponitur cu-
lei, occidentibus parentes aut filios, l. unci.
de his, qui paren. vel liber. occide. lib. 9. C.
tit. 17. leg. 9. ad legem Pompei. de parricid.
lib. 48. Pan. tit. 9. §. 6. de public. iud. apud
Iustinian.
ff cap. final. de his qui filios occider. ubi gloss.
finalis notat. Quod si nulla precessit illo-
rum culpa, uel negligentia in nullo sunt
puniendi.

DE ADULTERIIIS ET

STUPRO.

TIT. XIII.

a Similis titulus in 5. decretalium lib. tit. 16. agi-
tur. & de his rebus 28. quæsti. 1. c. 2. & in lib. 48.
P. titu. 5. ad legem Iulianam, de adulteriis & stupro.
& libr. 9. C. titu. 9. & nouel. Leonis Imperatoris
32. de adulteriis manifestis deprehensis. & in ec-
logis B. sicut non lib. 2. titu. 27. Rursus de stu-
pro & raptu utrum agatur titu. 3. lib. 9. C. de
raptu utrumq; per uiduam nec non sancti-
monialium. & in §. si quis non dicam rapere, de
episcop. & clericis lib. 1. C. titu. 6. & in nouel. Ju-
stinian.